Слово Перця до рідної читацької громади з нагоди його 60-ліття

I

Шановне товариство! Побратими!
Усі, хто гідний шани та хвали!
Не ради слова красного (чи рими) —
Од серця: здоровесенькі були!

Повірте, я завжди нагоді радий
(Що й нині знов підтверджую оце)
До рідної читацької громади
Сердечне, дружнє мовити слівце...

Сьогодні — шістдесят мені од роду,
Сказать би, іменинник-ювіляр.
Отож використовую нагоду,
Щоб вам оддати свого серця жар.

(Далі див. стор. 2)

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

ISSN 0132-4462

перець

1987 СІЧЕНЬ № 2

Здоровенькі були!

Слово Перця
до рідної читацької громади
з нагоди його 60-ліття

Ой! — тьху! тьху! тьху! —
оце уже хотів я
Настроїтися на «високий штиль».
Та вчасно схаменувся: пишнослів'я
Оцінюється ж нині — як утиль.

Хоча іще ведуться Ціцерони
На нашій славній матінці-землі,
Що калатають, начебто у дзвони,
у пишну фразу ту.
А взагалі —

Тепер не до словесного параду —
Таке веління даної пори:
Якщо уже ти вийшов на громаду,
То діло, чоловіче, говори!..

Керуючись засадою тією,
Таке скажу: хоч нині — ювілей,
Обійдемося, браття, без єлею —
Пора вже економить і єлей.

Та й в час такий ми живемо сьогодні
(Чого не варто забувати нам),
Що, слава богу, стали в нас не модні
Єлей та запахущий фіміам.

Облишмо ж ювілейні фіміами
(До них у мене й серце не лежить)
Та просто побесідуймо із вами,
Як далі нам на білім світі жить.

Усюди, де серйозна йде розмова,
Тепер законний будять інтерес
Такі поняття, як — перебудова,
Прискорення, оновлення, прогрес.

І навіть вдома, в бесіді родинній,
Віддаємо ми їм належну дань...
Тож саме в плані цім хотів би
нині
Торкнутися хоч деяких питань.

II

Звичайно, я не перейду на оди —
Перчити буду й далі та пекти
Усе, що дошкуляє нам та шкодить,
Що заважає уперед іти.

Своїй постійній давній клієнтурі
Кажу: хоча я геть іще не дід,—
Із вами не крутитиму амурів.
Нехай запам'ятають це як слід
П'яниці, бюрократи, торбохвати,
Нероби, бракороби, хитруни,
Хабарники...
Усіх тут називати
Не буду, бо відомі й так вони.

Вести розмову буду принципово,
Під три чорти мести усе сміття,
Щоб так, як учить нас партійне слово,
Прискорювать оновлення життя!

Отож, як пишуть деякі стилісти,
У цім зв'язку і з огляду на це
Хотів би я — осмілюсь доповісти —
Іще про дещо мовити слівце.

III

Серйозна штука це — перебудова;
Усім до тями взять би вже пора,
Що справжнє діло — ось її основа.
Тут, братику, не візьмеш «на ура».

Це не лише верстати-автомати —
Потрібно чистить душі та уми,
Себе самого перебудувати.
А з чим, буває, здибуємось ми?..

Один — ох, спритний же який удався! —
Із місця не зійшовши ні на крок,
Оперативно перебудувався,
Крутнувшись, як на вітрі флюгерок.
Перебудова?.. Це ж чудове діло!
Давно пора!.. Він сам про це казав...
Прискорення?.. Не проти, зрозуміло...
Оновлення?.. Він, зрозуміло — «за».
Словами тими — ніби шовком стеле,
Гаптує ними сяк і так ладком.
А глянеш ближче — ні кує, ні меле.
(Хіба що тільки меле язиком).

А другий — все пускає мимо вуха,
Нічого до уваги не бере —
Тримається, немов реп'ях кожуха,
Усього, що віджиле і старе.
Та ще й, де може, потихеньку глушить
Всі починання й задуми нові;
З обжитого окопчика — не зрушить,
Хоч кіл йому теши на голові!

А третій — наче з прив'язу зірвався:
Йому одразу все подай сповна!
Притьма
«начальство» шпетить заповзявся.
І це — його «робота» основна...
Отут нам сміх і стане у пригоді,
Отой, який лікує, хоч — пече.
Але про них уже, напевно,— годі:
У нас питання й інші є іще.

IV

Буває, дехто з пристрастю та ражем
Честь рідного мундира береже:
Узгодить — тут, утрусить — там,
ув'яже,
За честь оту, здається, трупом ляже.
Старається — аж нікуди уже!

І справний зовні сам він особисто,
І одежина та його — на ять! —
Ушита і пригладжена! Все — чисто!
Аж очі сліпить — гудзики блищать!

Картина — просто пензля майстра гідна!
А під «мундир» отой заглянь-но ти...
Гай, гай! А там же — мамцю моя
рідна! —
І мити, й парить треба, і шкребти!..

V

У цьому ж плані ще одне питання
Поставить руба я хотів би тут.
На оці маю чиношанування,
Отой, ніким не писаний, статут.

При цьому прошу на таке зважати:
Не нігіліст я! — боже борони!
Потрібно, безумовно, поважати
Заслужені посади і чини.

Але не гоже, браття, безпричинно,
Як це іще буває де-не-де,
Догідливо схилятись перед чином,
Коли й на шкоду справі це іде.

Ніколи і ні в чому не перечить,
Кивати головою без пуття,
Аби-но лиш для себе убезпечить
Спокійне, не знервоване життя..

Бо дайте чину величі личину,
А він — і в роль, дивися, увійшов...
І хай там на мізинець того чину,
А може наламати купу дров.

Ще й, будучи в амбіції в полоні,
Почне він свій показувать фасон
Та дійде думки, що в його персоні —
Усе: Порядки, Влада і Закон...

Отут (на користь ділу й тому ж чину)
Мадам Сатирі — саме до лиця
Узять його культурно за чуприну,
До тями повернути молодця.

Та й нагадать «забутливій» людині,
Що крім усіх чинів є ще один,
І ходимо ми всі при тому чині
(Про що також не забувать повинні),
І це — найвищий чин! — Громадянин!..

VI

...Іще, буває, дехто квилить нудно:
«А чи потрібно, братці, в даний час
Отак — одверто, вголос (і прилюдно!)?
Це що ж в о н и
подумають про нас?!»...

А що для нас в о н и,
скажіть, будь ласка,
Ті вражі шептуни та гавкуни?!
Вони для нас із вами — не указка.
Та й знаєм, що подумають вони.

Подумають — даю вам запоруку! —
(Хоч вголос і не скажуть: не з руки!),
Що їм — це дуже й дуже не на руку,
А навіть дуже й дуже навпаки.

Бо свідчить це: зростає наша сила,
Якщо зриваєм з фальші машкару,
Бо Партія — нові шляхи одкрила
Людині, Правді, Честі та Добру!..

А я, в нову рушаючи дорогу,
Надіюсь, дорогі, на вас усіх —
На вашу дружню, чесну допомогу,
На ваш іскристий,
гострий, чистий сміх.

Пишіть! Заходьте — я зустріну радо,
Як в гості завітаєте коли...
По цьому — уклоняюся, громадо.
Чолом! І — здоровесенькі були!

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

— Мамо, а ти ж казала, що взимку хліб не збирають!

Телеграфне Агентство Перця

БЕЗЦІННІ ЧЕРЕВИЧКИ

ВОРОШИЛОВГРАД. (Кор. ТАП). Оригінальні черевички стала виробляти останнім часом місцева взуттєва фабрика. У покупців вони зажили слави як черевики без зносу. Придбала одну із пар цього взуття і жителька села Михалкове Сокирянського району Чернівецької області М. І. Заболотна. І ось що вона заявила нашому кореспондентові:

— Жіночі черевички ворошиловградського виробництва (артикул 23СН 1290) справді зносу не мають. Не встигла я їх взути, як каблук тут же відвалився. Ну, а хто, питається, після цього буде носити таке взуття?

ЩОБ НЕ СКАРЖИЛИСЯ

Як повідомляє наш полтавський кореспондент з Лубенського району, нову оригінальну форму реагування на скарги трудящих винайшли місцеві автотранспортники. Після того, як пасажири поскаржилися до «Перця» (№ 15 журналу за 1986 р.) на те, що автобус «Лубни — Чуднівці» ходить нерегулярно, його почали регулярно знімати з маршруту. Тепер він тижнями не з'являється на лінії. Прогулюючись пішки до райцентру, пасажири мають змогу розкаятися у своєму необдуманому вчинкові.

ТРАКТОР ДЛЯ ТЕАТРУ

ЧЕРНІВЦІ. (Кор. ТАП). Пам'ятна подія сталася в житті театрального колективу театру. Так, керівники технічного обмінного пункту Чернівецької обласної бази матеріально-технічного постачання агропрому подарували митцям сцени трактор Т-16М.

«На сьогоднішній день,— пояснили агропромівці кореспондентові ТАП,— цей трактор, що пройшов капітальний ремонт у майстернях Плужнянського ремонтно-транспортного підприємства Ізяславського району Хмельницької області, працювати у сільському господарстві не може. Бо його ремонт — суцільна халтура. Отож ми й вирішили подарувати його театрові. Сподіваємося, він буде чудовою бутафорією у виставах, присвячених селу».

«ПЕРЧАНСЬКИЙ ЛІТОПИСЕЦЬ»

Признаємося чесно, чим менше часу лишалося до випуску ювілейного номера, тим частіше ми гортали журнали минулих років: як же відзначали подібні дати наші попередники?

Наприклад, у № 1 за 1929 рік було надруковано репортаж з урочистого засідання, присвяченого дворіччю «Червоного Перця»:

«Червоний Перець». *Шановні товариші передплатники, читачі і співробітники! Вступаючи в третій рік свого існування, мушу в першу чергу зазначити про досягнення і про лінію. Досягнення в мене безперечно значні, а лінія безумовно правильна... (Гучні оплески і крики з місць: «Вра! Вра! Вра!)* **«Ч. П.»** *(схвильовано) — Дозвольте вважати, що ці оплески і тричі «Вра» викликані не моєю скромною особою, не симпатіями вашими до мене, а виключно «безперечно значними досягненнями» і «правильною лінією». (Голоси з місць: «Просимо, хай живе!» Всі невідомо для чого встають, оркестр грає, записки сипляться, «Червоний Перець» цілується з піонером і зі старим дідуганом — представником комітету вчених). На цьому урочисте засідання закривається, але це не важно...*

Передплачуйте, читайте єдиний на Україні сатирично-гумористичний журнал «Червоний Перець»

Виходив він тоді, до речі, тиражем 5 тисяч примірників і був виданням «Робітничої газети Пролетар» (м. Харків).

А у 1932 році побачив світ сотий номер журналу. І тоді на його сторінках висловилися перчанські герої:

БЮРОКРАТ. Ювілейне число «Червоного Перця», як виявилося, виходить без належної пробки, ув'язки, обговорення і пристосування. Більше того, воно виходить без попереднього розгляду в ювілейній підкомісії. Взагалі, питання не погоджено. Питання не охоплює. Немає конкретизації. Можуть статися розходження...

ЛІТУН. Ха-ха-ха! Смішняки! Чесноє слово! Сто номерів! І всі в Харкові? На одному місці? Чудаки! Та я за цей час в тридцяти місцях більше двохсот «номерів устругнув»...

БУЗОТЬОР. Абсолютно не розумію, як можна припускати якісь ювілейні числа в той час, коли міжнародна акула готує капіталістичну інтервенцію...

ПАНІКЕР. Знову сто? Рятуйте! Та я ж учора підписався на 110. Це ж жах! А що робиться з гасом?! Жінка насилу дістала сьогодні пуд... Зашилися! Сьогодні бачив Гр. Ів. Петровського. Йшов пішки до ВУЦВК на службу. Бензину немає для автомобіля! Ганьба! Дополітикувалися... Це ж коли всеукраїнський

ІДУ І ПЕРЧИТИМУ!

Продовження.

ПОЛЮБОВНІ СПРАВИ

(З КОМЕНТАРЕМ)

Справа перша

Якщо вірити бухгалтерським архівам, то на початку січня цього року у головних і середніх спеціалістів колгоспу «Восьме березня» Бобровицького району на Чернігівщині виникло нестримне бажання відгодовувати у власному господарстві поросяток. І не одного-двох, а масово. Головний і прості зоотехніки, ветеринари і завідуючі фермами простотаки взяли в облогу кабінет голови правління колгоспу М. Г. Ганжі, скандуючи:

— Дайош по п'ять-десять голів кожному!

Микола Григорович довго не пручався. Згадавши, що лише за січень колгоспні свині схудли оптом на тридцять три центнери, і, отже, допомога ентузіастів може стати тією соломинкою, яка згодом витягне план по м'ясу, він закликав до себе членів правління колгоспу, де вони гуртом і оперативно затвердили рішення: продати кожному бажаючому стільки молочних поросяток, скільки той захоче, але не менше п'яти. Ощасливлені дозволом бажаючі кинулися з мішками на свиноферму і за лічені хвилини відлучили від свиноматок 120 голів рожевошкірого потомства.

Така, повторимо, зворушлива картина вимальовується після знайомства з бухгалтерськими документами. Щоб вона виглядала завершеною, не вистачає кількох оптимістичних мазків, а саме: фінансових паперів, які б засвідчили, що згодом цей розкуплений приплід повернувся на колгоспну ферму вгодованими свиньми і кабанцями, забезпечивши господарству потрібний плановий приріст живої ваги і, водночас, поліпшивши сімейний бюджет ентузіастів домашньої відгодівлі.

Можна було б, звичайно, припустити, що дехто з ентузіастів забув про патріотизм по відношенню до рідного колгоспу і, відгодувавши п'ятьох чи десятьох підсвинків, зарізав їх і з'їв у вузькому сімейному колі. Або ж відтарабанив на базар чи у заготконтору. Однак у такому разі масовий забій свиней мусив би супроводжуватися не менш масовим свинячим вереском. Насправді ж ніщо в селі протягом тривалого періоду навіть не кувікнуло. Одне слово, масово закуплені для відгодівлі поросята мов крізь землю провалилися.

Як виявилося, вони справді опинилися під землею. Але не внаслідок якогось природного катаклізму на території свиноферми. Просто увесь приплід у кількості 120 голів згорнули у яму бульдозером і щільно притрамбували. Звичайно, згортали уже неживих. А простягли поросятка ніжки внаслідок «порушення технології годування і утримання».

Так ото, щоб сховати кінці у землю, Микола Григорович Ганжа і розпорядився: розподілити закопаних поросят між усіма винними чи невинними, але причетними до тваринництва спеціалістами, а відзвітувати, ніби вони продані населенню для відгодівлі. І таки сховав би, якби колгоспники не написали про це Перцеві.

Тут уже — хочеш того чи не хочеш — треба реагувати. Делікатна, скажу я вам, виникла ситуація. Разом обмізковували, як його все зробити шитокрито, а обмізкувавши, саме так і вчинили, і раптом — на тобі: треба когось із цього ж «мозкового центру» обрати крайнім. Вирішили так: партком колгоспу оголошує голові колгоспу М. Г. Ганжі і головному ветлікареві В. М. Маленку догани, після чого Микола Григорович збирає правління і оголошує сувору догану головному зоотехніку П. А. Євтушенку. Та ще й попереджає його «про недопущення подібних випадків у майбутньому». Для гарантії. Якщо комусь може здатися, що суворої догани мало.

Вирішили — ухвалили. І тепер задоволені, бо ніби й заходів ужито, і всі уцілили. Крім, звичайно, 120 поросят. Але коли справа полюбовно вирішується, хто на такі дрібниці звертає увагу.

Справа друга

Один мудрець колись давно сказав приблизно так:

— Як би ми всі гарно жили, якби не дозволяли собі того, від чого застерігаємо інших.

Так от, якби спробувати скласти уяву про радгосп «Кіровський» Бориспільського району на Київщині, слухаючи піднесені оповіді його директора Валентини Кіндратівни Винниченко, то зразковішого господарства годі й шукати, а про дбайливішого, принциповішого і чеснішого керівника нема чого й мріяти.

Такою Валентина Кіндратівна видавала себе не тільки за межами радгоспу, а й серед підлеглих. Знайшла якось у коморі комбікорм, і виникла у неї підозра, що це його приховали, щоб згодом украсти. Зібрала вона телятниць, та як заходилася їх розпікати і таврувати за те, що на громадське добро зазіхнули. А декого ще й покарала, перевівши на різні роботи.

Може, й повірили б люди у її щире вболівання за радгосп, якби на їхніх очах не творилися з благословення директора речі, що суперечили директорським проповідям. То серед білого дня кондиційного бичка уколошкають, а м'ясо невідомо куди подінуть. То двохсоткілограмову свиню заколять, а поки її обсмалять та розчинять, вона на анемічного підсвинка перетворюється. За паперами, звичайно.

Коротше кажучи, коли перевіряючі кинулися перевіряти стан бухгалтерського та зоотехнічного обліку в радгоспі, то не знайшли жодного пункту чи параграфа, який би не порушувався. Іншими словами, той стан був такий, що далі нікуди. А в такій ситуації, самі розумієте, перед матеріально відповідальними особами, якщо вони безвідповідальні, розкривається широкий простір для ініціативи.

Ця ініціатива вилилася в те, що за минулий рік було приписано 92,5 тонни приросту живої ваги тварин, а десяточок трьохцентнерних бичків — мов корова язиком злизала.

І гримнув нещадний грім. У вигляді наказу по Бориспільському районному агропромисловому об'єднанню. Жорстоко були покарані головний ветлікар, головний бухгалтер і головний економіст: на них наклали стягнення, та ще й позбавили усіх видів премій за підсумками 1985 року.

Не поздоровилося й директору В. К. Винниченко. Її наказом обласного агрокомітету звільнили з посади... за станом здоров'я.

Коментар

Власне, можна було б обійтися і без коментарів, бо вони, як кажуть, зайві. Але... Ми багато нині пишемо і говоримо про перебудову і прискорення, наголошуючи на тому, що це — справа кожного, що треба дати рішучий бій безгосподарності і безвідповідальності. Та коли цей «бій» зводиться до того, що нехлюя попереджають про «недопущення у майбутньому», а догана окозамилювача виглядає як індульгенція, молочні ріки потечуть не скоро.

Можна з точністю до копійки підрахувати, яких матеріальних втрат зазнало господарство від дій керівника, переконаного, що йому все дозволено. Але час усвідомити, що й демонстрація невідповідності між словом і ділом безслідно для економіки не проходить.

В. БОНДАРЕНКО.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

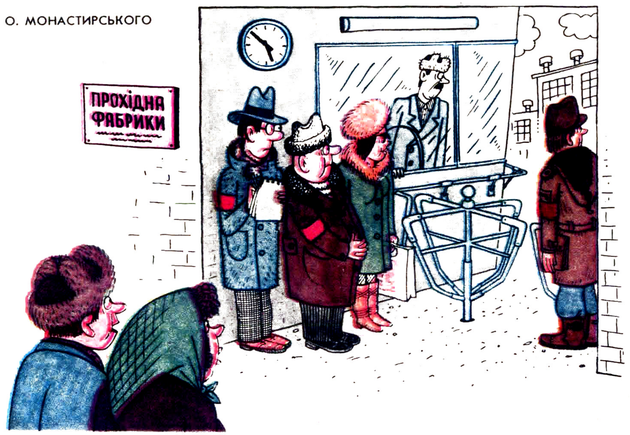

— Чого це стільки сьогодні перевіряючих на прохідній?

— Директор вирішив з'ясувати, яка продукція користується попитом.

СЕРЦЕМ — З «ПЕРЦЕМ»

Спочатку ми хотіли надрукувати колективний портрет наших читачів. Розповісти, що кому в нашому журналі подобається, а що — ні. Але швидко зрозуміли: зробити це дуже і дуже важко. Бо виявилося, що одним найбільше подобаються матеріали рубрики «Здоровенькі були!», другим — «Питання — руба!», третім — «Народні усмішки», четвертим — «Клуб губителів природи», п'ятим — «Страшне перо не в гусака», шостим — «Перченя» і т. д. Одне слово, у наших передплатників різні смаки і уподобання.

І все-таки з одним із читачів ми вирішили вас познайомити. Це житель міста Херсона І. І. Клєпачов — колишній офіцер-прикордонник, учасник оборони Києва.

— Обороняючи столицю Радянської України,— розповідає Іван Іванович,— я ближче познайомився з її жителями, бійцями-українцями, полюбив їхню веселу вдачу, якою вони відзначалися навіть у ті грізні для нашої країни роки. А у госпіталі потрапив мені до рук «Перець». І хоча я за національністю росіянин, виріс у Воронежі, в журналі зрозумів майже все. Відтоді — його постійний читач і передплатник. По вашому журналу, до речі, вивчив українську мову. І так вивчив, що мене навіть часто запрошують виступити перед учнями, студентами, робітниками з читанням кращих творів, які друкуються у вашому журналі.

Кажуть, сміх — це здоров'я. У цьому переконався на собі.

Після війни я маю другу групу інвалідності. Але до різних пігулок і мікстур вдаюся дуже рідко. Мої найефективніші ліки — це «Перець». Читаю і сміюся, сміюся і забуваю про свої болячки.

Вітаючи свій улюблений журнал, як він часто жартує, з першим шістдесятиріччям, бажаю, щоб і в наступному він був лікарем не тільки для мене, а і для тих, хто тимчасово захворів на «бюрократизм», «кар'єризм», «бракоробство», «окозамилювання»... Впевнений, сміхом можна вилікувати й такі «немедичні» хвороби.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Зацькував.

Продовження.

старости терпить, то що з нами буде? Виїду, мабуть, на дачу: погибать, так хоч на свіжому повітрі.

Отак, перечитуючи сторінки «Червоного Перця», ми все менше думали про ювілей. А все частіше і частіше хапалися від сміху за живіт.

— От Остап Вишня про Чемберлена упік! Бо той, бачте, образився на карикатуру в «Известиях». Ноту протесту організував.

— З приводу такого виступу у «Червоному Перці» Чемберлен міг і дві ноти написати.

— Ось послухайте, що пише про куркулів рідний брат Остапа Вишні Василь Чечвянський!

— А ось у Кості Котка...

— А в Юхима Гедзя, Сергія Чмелькова, Юрія Вухналя!..

— А ви подивіться на малюнки О. Довженка, Л. Каплана, С. Самума, Б. Фрідкіна, В. Нерубенка!..

Гортали ми сторінки «Червоного Перця», сміялися і думали: «Це ж коли написано, а й сьогодні смішно!» А весь секрет тут у тому, що автори журналу робили свою сатиру соціальною. Не просто смішили читачів, а були на передовій боротьби зі старим, віджилим. У роки колективізації, індустріалізації боролися з куркульством, міщанством, неуцтвом, виводили на чисту воду бюрократів і кар'єристів, що попролазили в апарат деяких радянських і громадських організацій, таврували окозамилювачів і пристосуванців, збанкрутілих організаторів і натхненників антирадянських походів. Лінія журналу в цьому плані була «безумовно правильна», а досягнення «безперечно значні». Навколо «Червоного Перця» згуртувалися кращі сатиричні сили республіки, які достойно продовжили традиції української сатиричної класики, традиції народного гумору.

...У роки Великої Вітчизняної війни «Перець» (саме під такою назвою після кількарічної перерви журнал виходить з 1941 року в Києві) знову на передовій. На передовій у прямому розумінні цього слова. Тепер гостре перо, що прирівнялося до багнета, було спрямовано проти фашистських нелюдів, які топтали рідну землю. Зі сторінок журналу звучало пристрасне слово Павла Тичини, Андрія Малишка, Максима Рильського, Юрія Яновського, Юрія Мокрієва і ще багатьох, багатьох українських письменників. Листівки «Перця» та «Гірку перчицю» читали в окопах, партизанських загонах. «Перець» слухали по радіо. З гострими, разючими памфлетами виступав Ярослав Галан. З вуст в уста передавали радіограму одного партизанського загону з нагоди 25-річчя Радянської України Гад-дольфу Гітлеру, надруковану в «Перчиці» № 1 у 1942 році:

«З України живої невмирущої... В Германію... Блискавка.

Мал. Л. КАПЛАНА

— Що це Іван Захарович третю вже партію програє!

— Але цим самим він і виграє: він же з директором грає.

(1956 р.)

Мал. С. САМУМА

— Ну й дітки виросли! Виросли, вивчилися, в люди вийшли. Дай бог пам'яті, в десяти областях живуть-працюють. А от, щоб допомогти батькові,— так ні. І як тільки їх ті матері виховували!

(1954 р.)

Мал. О. КОЗЮРЕНКА

Дійна корова жовтої преси.

(1956 р.)

Продовження.

Мал. О. КОХАНА

— Вимкни негайно телевізор, і так твого тата слідчі засмикали!

КОРОТКО КАЖУЧИ

● *Дехто все життя шукає тінь, щоб кинути її на інших.*

Йосип ТЕПЛИЦЬКИЙ.

● *Якщо вперто стояти на своєму, звинувачують у тупцюванні на місці.*

● *Вважав себе причетним до мистецтва: грав на нервах талановитої людини.*

Ігор КЛЕПЕЦЬ.

60—ВІК НЕ ПЕНСІЙНИЙ!

МІКРОМЕМУАРИ

Мемуаристика — то такий жанр, що практично ніхто не спростовує того, що написано у мемуарах. З багатьох причин. Найперша та, що більшість із тих, про кого пишуть у мемуарах, уже покійні. І коли б я писав не мікромемуари, а макромемуари, я — дарма, що народився аж через рік після виходу першого номера «Перця»,— так би й почав:

— Як зараз пам'ятаю зимовий день року 1927-го у Харкові. Отак, знацця, сиджу я, отак стоїть Кость Котко, а тут входить Василь Чечвянський...

Ну, і далі за текстом, як казав Ярослав Гашек, «що слина на язик накотила».

Але я писатиму про зимовий день не 60-річної давності, а лише про зимовий день 35-річної давності. Того року «Перець» мав би відзначати свій 25-літній ювілей. Але він його не відзначав. І правильно робив. І сама людина, коли їй 25 літ виповнюється, дату цю ювілейною не вважає, і її, людину, відповідно до молодих років, ювіляром ніхто не називає.

І все ж, хоч мікромемуари, хоч макромемуари слід починати словами: «Як зараз пам'ятаю...» Так от я пам'ятаю, що сталося це зимового дня року 1952-го: отакечки сиджу я, отакечки сидить відповідальний секретар «Перця» Олесь Єфремович Громов, якому, між іншим, у цьому році 85 літ виповнюється (ювілей!), мою гумореску править. Входить з газетою в руці найоперативніший, найбойовитіший фейлетоніст «Перця» 40-50-60-х років — Петро Олександрович Лубенський. До речі, цього року теж ювіляр — Петрові Олександровичу виповнюється... ну, словом, він на 20 років старший за ювіляра нашого — «Перця». В кого є калькулятор, той хай на калькуляторі, а в кого немає калькулятора, на звичайному папірці прикине і переконається, що коли до 60 приплюсувати 20, то вийде 80! І щоб покінчити з ювілейним антуражем, пригадно нагадаю, що наймолодшому з перчанських ювілярів — Федору Юрійовичу Маківчуку, який майже 40 років редагував «Перець»,— в цьому році 75 виповниться!

А тоді, 35 років тому, Петро Олександрович Лубенський мав — як і тепер, до речі, має — щасливий дар: звичайний факт подати у веселому, фейлетонному ракурсі:

— Читали? Один довгожитель, колгоспник з Абхазії, відсвяткував своє стосорокавосьмиріччя! І нічого — ще по хазяйству порається, і в колгоспі своїм молодшим землякам господарювати допомагає! А інший би на його місці? У шістдесят років на пенсію вийшов і потім вісімдесят вісім років на пенсії сидів би!

Ми сміємося...

— Над ким смієтеся? Над собою смієтеся? — каже з порога Остап Вишня, «в миру наречений» Павлом, трохи пародіюючи гоголівського городничого. — Самі пишете, самі й смієтеся? На самообслуговування переходите?

Петро Олександрович розповідає Павлові Михайловичу, чого ми сміємося, і додає:

— Як на мене, то я ледарям призначав би пенсію ну... років у сорок...

— Не рано? — лукаво запитує Вишня, вже вловивши хід усного фейлетону Петра Лубенського.

— Саме враз, Павле Михайловичу! Вони від радості помиратимуть, а державі подвійна економія! До речі, Павле Михайловичу, а чого це ви сьогодні трохи той... ну, як ілюстрація до оповідання Михайла Зощенка, що починається словами: «В кімнаті сиділи похмурі гумористи...»?

— То ж не забувайте, що й мені шістдесят три роки, вік пенсійний...

Уявити Вишню пенсіонером? Це було настільки смішно, що ми дружно зареготали, зареготали не дуже ввічливо при тому, не давши йому закінчити фразу:

— ...а окрім усього, йду сьогодні поневірятися.

— Куди?

— У Будинок вчителя.

Усі в редакції добре знали, що виступати на літературних вечорах Вишня не дуже любить, і, напівжартома, напівсерйозно, називає свої виступи перед читачами «поневірянням». Тому ніхто його ніколи не запитував, чому він «поневірятиметься» сьогодні, просто запитували: «Де?»

...Вишня — пенсіонер! Справді смішно... А тим часом, через якихось два роки ми відзначатимемо ще один ювілей — 100-річчя від дня народження Остапа Вишні, «в миру нареченого» Павлом Михайловичем Губенком! Сто років...

Але я ж не про це. Якось листоноша приносить журнал. Не «Перець». Хочете — смійтеся, хочете — ні, перчани читають не лише журнал, у якому друкуються. Читають вони й інші журнали. І я не складаю в цьому плані винятку. Так от, у тому журналі, що не «Перець», стаття відомого нашого вченого, фахівця з питань молекулярного і генетичного механізму старіння, професора Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка Г. Д. Бердишева. А третій абзац цієї статті починається словами: «Невже не можна уявити ситуацію, при якій людина, що прожила 150 років, у 60-річному віці виходить на пенсію, а решту 90 років просидить біля телевізора чи в кабінетах лікарів?» Ну?! Наче змовились через 35 років фейлетоніст Лубенський і професор Бердишев. Тільки й різниці — те, що фейлетоніст висловив жартома, учений обгрунтував з наукових позицій.

...Стаття професора Г. Д. Бердишева називається: «60 років — не вік!» Як я назвав свої мікромемуари, ви уже знаєте. Додам хіба ще: 60 — вік не пенсійний, а для «Перця» і поготів!

Микола БІЛКУН.

Великі радять, жартують, застерігають

(Що б сказали про «Перець» видатні люди)

У «Перця» повинно бути все прекрасним: і обличчя, і зміст, і стиль, і, звичайно, форма.

А. П. ЧЕХОВ.

А все-таки він сміється!

ГАЛІЛЕЙ.

Єврика! Я сьогодні нарешті дістав «Перець». Правда, у навантаження додали брошуру «Як правильно користуватися ванною».

АРХІМЕД.

Сміх — це поняття відносне. А от конкретний фейлетон — це вже вам не теорія відносності.

АЛЬБЕРТ ЕЙНШТЕЙН.

«Перця» боїться навіть той, хто вже нічого не боїться.

М. В. ГОГОЛЬ.

У «Перці» всі жанри прекрасні, окрім нудного.

ВОЛЬТЕР.

Жодного дня без посмішки!

ГОРАЦІЙ.

Він жив, щоб сміятися. А я сміявся, щоб жити.

СОКРАТ.

Коли починаєте сміятися, чистіть черевики: не забувайте, що до вас сміялися Пушкін, Шевченко, Гоголь. Смійтеся на здоров'я!

ОСТАП ВИШНЯ.

Якщо вже братися за перо, то тільки за золоте! Інакше слави не здобудеш.

ВАЛЕРІЙ ЛОБАНОВСЬКИЙ.

Еней був парубок моторний, а «Перець» — хоч куди козак!

ІВАН КОТЛЯРЕВСЬКИЙ.

Три мільйони читачів — це не рекорд.

ОЛЕГ БЛОХІН.

Я люблю Перець, але тільки той, що вирощують при дворі короля Артура.

МАРК ТВЕН.

ДУМКИ З ПРИВОДУ...

Я люблю перець, але тільки як приправу.

Колишній фейлетонний герой.

Той, хто опікся на гіркому перці, на тверду лаву не сяде.

Людина з досвідом.

Найбільший недолік матеріалів «Перця» — їхнє авторство. Для чого стільки імен? Невже недостатньо фактів?

Анонімник.

Я б передплатив «Перець», але боюсь, як би чогось не вийшло.

З найнижчим до вас пошануванням — Бєліков — «людина у футлярі».

Який ти смішний, синку!

Тарас Бульба.

Сміятися чи не сміятися? Ось питання!

Гамлет, принц Датський.

Товариші! Я повинен вам повідомити найнеприємнішу новину: сьогодні з кіосків нашого райцентру щез весь тираж «Перця». Там про нашого вельмишановного Івана Івановича надруковано фейлетон з продовженням.

Ревізор.

Будь-який борщ без перцю — не борщ.

Записки французького кухаря.

Патку мій, Перче, тримай кермо і не відхиляйся від гвардійського курсу!

Хома Хасцький.

Ми б передплачували Ваш журнал, якби він був хоч утричі дешевший.

Габровці.

У кожний свій жарт я додаю не тільки солі, а й перцю.

Дід Щукар.

Перчанському роду нема переводу.

Козак Мамай і його молодиця.

Ніщо так не зближує людей, як сміх, і ніхто так не віддаляє, як прокурор.

Невідомий автор.

Перцем не кожний наважиться закусити.

Народна мудрість.

Бійтесь солодкого перцю!

Застереження індіанців Дакоти.

...От у нас, в Чеських Будийовецах, жила пані Мюллерова. Так вона все купувала вільно: кнедлики, кльоцки і навіть туалетний папір. А от перець діставала по блату!

Бравий солдат Швейк.

Тут чогось не вистачає... Ага-а! Перцю!

Той, хто стріляє по горобцях.

Продовження.

Головна конура фашистських псів.

Відомому всьому світу пройдисвіту Гітлеру, а тому що вони там усі з Г... починаються (Гітлер, Герінг, Гіммлер, Геббельс, Гесс) додаємо: Гад-дольфу...»

Ну, а далі так дотепно, як у листі запорізьких козаків турецькому султанові.

...Відгриміли бої. Повернулася до мирного життя наша країна. І «Перець» став вірним помічником у відбудові народного господарства: Дніпрельстану, домн Криворіжжя, шахт Донбасу... У № 24 за 1946 рік він писав: «Був*ав я за рік не в одному районі. І пішки, і возом, і з вами в вагоні — не раз поспішав на заводи, в артілі, щоб скрізь помогти в нашім славному ділі...»*

І так до сьогоднішнього дня. Читачам полюбилися веселі, іронічні, дошкульні твори Олександра Ковіньки, Сергія Воскресенка, Микити Годованця, Анатолія Косматенка, Івана Немировича, Володимира Іванóвича, Павла Ключини, Лавріна Грохи, Федора Маківчука, Валентина

Мал. Б. ФРІДКІНА

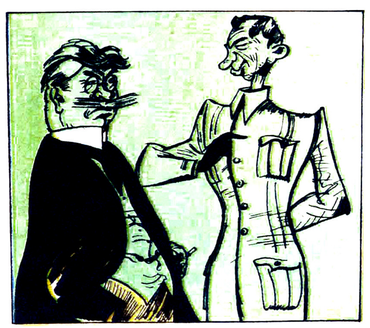

Керенський: — Ви ж пророкували, Павле Миколайовичу, що більшовики продержаться не більше двох тижнів!!

Мілюков: — Ну що ж! Це ще раз підтверджує стару істину: «Нема пророків на своїй отчизні».

(1932 р.)

Лагоди, Олеся Жолдака, Павла Глазового, Івана Сочивця і ще багатьох наших авторів. І не той би був журнал без малюнків Ю. Козюренка, В. Литвиненка, Б. Шаповала (Бе-Ша), С. Герасимчука, В. Гливенка, А. Арутюнянца, В. Зелінського, А. Василенка і т. д.

До чого ми ведемо? Ні, не для того, щоб похвалитися. Мовляв, он які ми молодці. Бо є, звичайно, у нас і недоліки. Ведемо ми ось до чого. Коли перечитали журнал минулих років, у нас виникла задумка: а чи не видати окремою книжкою усе те краще, що було надруковано на сторінках «Перця»? Бо це ж історія — своєрідний перчанський літопис.

Цікавим і нетерплячим скажемо: збірник так і називатиметься — «Перчанський Літописець». Побачить він світ цього року у видавництві «Радянська Україна».

Звичайно, наш літопис відрізнятиметься від інших. Бо сатирики ніколи не були незворушними спостерігачами з авторучками і блокнотами в руках. Вони активно втручаються в життя, намагаючись зробити його кращим і веселішим.

Це і сьогодні прагне робити наш журнал.

Отже, перчанський літопис продовжується.

Мал. В. ГРИГОР'ЄВА

— А ми його на поруки взяли.

(1962 р.)

ЧЕРГОВА ПОШТА

Мал. БЕ-ША

— Знову директиви! Про віщо!

— Про рішучу боротьбу з канцелярськими методами керівництва.

(1954 р.)

ЗАЧАРКОВАНЕ КОЛО

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА

— Спробуй згадати, чим похмелявся останній раз!

Мал. В. ХАРИТОНОВА

— Ось такий вигляд має маршрут нашого вихідного дня.

Мал. А. КОНОНЕНКА

Мал. М. ЛИТВИНА

— Хлопці, обережніше, вона ж подорожчала!

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО.

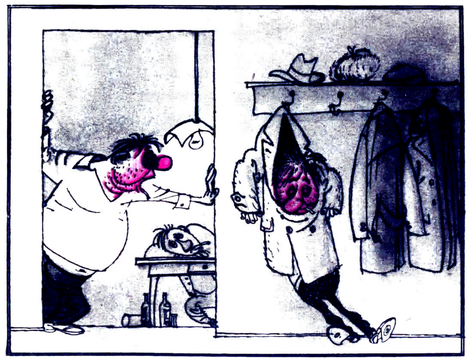

— Семене, дивись — Микола знайшовся!

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— Манько, хоч рецепт залиш!

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

— Не хвилюйся, Васю, ми тебе доведемо!

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Це з якого приводу аж шістнадцять пляшок!

— А моєму Юркові шістнадцять виповнилося!

ЗАГИБЕЛЬ ПРИ ОБЛОЗІ

Чого тільки не бачив на своєму віку стародавній Львів! І як тільки не потерпав. Навали іноземців перекочувалися через нього. Одні рвалися на схід, інші на захід. І всіх зупини, і кожному дай бій. До того ж лишись живим і пусти нащадків, щоб було кому все оте згадувати. Жаль тільки, що при цьому зберігається однобічний зв'язок: пращури говорять ділами своїми, а від вас, нащадків, нічого не можуть дізнатися.

А якби ж то можна було донести до їхнього слуху котрусь із наших новин! Ясна річ, багато чого вони й не второпали б. Але, думаю, неодмінно поцікавились би: чи встоїть Львів і сьогодні при тривалій облозі, чи завезли бойову смолу на Княжу гору, як дбає про розвиток ремесла міське віче, чи добре охороняються міські брами?

Друзі наші стародавні, тут у нас, дозвольте доповісти, все гаразд. Иде в діло смола на будові, реконструюємо і будуємо нові заводи, витримуємо навали туристів. А от заїхати до Львова, залежно від напрямку, зараз іще складніше, ніж у часи братів Боїмів. Скажімо, від міста Яворова хіба що птах вільний ширятиме туди-сюди. А люд різного чину і уподобань мориться, яко каша із злаків.

Та що там говорити! Хто відав наступ орди і боронився від неї, той знає, якими повинні бути вали, щоб стримати той рух. А сьогодні ж, якщо за великим рахунком, не фірами їздять. Простими валами не відгородишся. На яворівському напрямку, де виростає новий промисловий комплекс, замість валів, щоб зупинити все і всіх, використовують поїзди. Аби не бути нудним для сучасників, не буду розтлумачувати, що таке поїзд. Скажу лишень, що колії, по яких котяться маневрові та магістральні тепло- і електровози, тричі на цій околиці Львова пересікають асфальтову дорогу. Коли вони їдуть, то ще півбіди, а от коли стають на переїзді...

Наш земляк П. Федюк, який написав до «Перця», так змалював один з ранків, коли люди добираються до роботи: «8 год. 15 хв. Тисячі людей поспішають на свої заводи. На переїзді наша машина потрапила в «пробку», в якій простояла 23 хвилини. Тільки-но проїхали метрів 250, знову «пробка» — на другому переїзді. Ще 20 хвилин. Знову п'ять хвилин їдемо, а потім ще шість стоїмо».

Самі розумієте, що при такій облозі міста втрати колосальні. Боронь боже — не в людях, а в людино-годинах і людино-днях. Той же П. Федюк помножив хвилини на середню кількість людей у машинах і автобусах, а потім одержане число ще раз помножив на транспортні одиниці, яких тут зосередилося по кілька сот з кожного боку. І одержав фантастичний підсумок у людино-днях, які виникли з кількох десятків хвилин, забраних переїздами лише одного ранку. Не будемо його наводити — можуть жахнутися не лише люди з минулих століть, а й наші бувалі сучасники. До слова, якщо множити далі — на дні і роки,— то вийдуть людино-століття, які вже загинули і гинуть при щоденних облогах західної частини Львова.

Можна цю конфузію показати і в грошах, але дохідливіше буде, мабуть, сказати, що за такі кошти львів'яни вже б давно спромоглися побудувати шляхопроводи, інкрустовані по проїжджій частині дорогоцінними металами. Зрештою, один шляхопровід уже є, але ніяк не стане до ладу. Виробничі об'єднання «Автонавантажувач», «Електрон», «Конвеєр», які взялися гуртом його споруджувати, як сказав один водій біля закритого шлагбаума, «мабуть, десь заблукали».

Як і кожний довгобуд, шляхопровід роками обростав легендами, чутками, припущеннями. Одні говорять, що його побудували нижчим, ніж треба, і поїзди, мовляв, чіпляються за нього, другі твердять, що його б уже давно здали в експлуатацію, але на Львівщині бракує глини для підсипки насипу, а треті мають свою точку зору і натякають, що його взагалі не там спорудили. Особисто я в жоден із варіантів не вірю. До цього ж закликають і керівники Залізничного району, на території якого покоїться на опорах довгобуд. Не пізніше зими, твердять вони, питання буде розв'язане.

А поки що діти до школи добираються попід составами, а дорослий люд біля опущених шлагбаумів, м'яко кажучи, лається.

На цьому, власне, я і хотів зосередити увагу наших славних пращурів, якби вдалося з ними скомунікуватися. Але буде непогано, якщо на рядки ці відгукнуться і наші сучасники.

В. ПАЛЬЦУН.

м. Львів.

БАТЬКИ І ДІТИ

Мал. В. СОЛОНЬКА

— З дитинства тебе вчимо: негарно, синку, тримати руки в кишенях!

КОЛОБОК

КАЗКА-БУВАЛЬЩИНА

У діда й баби на печі
Вилежувався радо
Ледачкуватий Колобок —
Єдине їхнє чадо.
А тільки стали баба й дід
Здоров'ям слабувати,
Зібрався тишком-нишком він
І покотився з хати.
Коли доріжка привела
На овочеву базу,
Директор-Заєць в кабінет
Його закликав зразу.
— Куди поставити тебе —
До моркви чи салату?
— Я згоден і на гарбузи,
Лише прийміть до штату...
Прижився на базі Колобок,
Вже завелись друзяки,
І стали безвісти зникать
Добірні гарбузяки.
— Та я тебе, паршивця, з'їм! —
Наскочив Заєць грізно.
А Колобок заяву — тиць!
— Пардон, шановний, пізно.
Когось дурнішого шукай
На ту мізерну плату. —
І незабаром прикотився
До м'ясокомбінату.
Зрадів йому директор Вовк:
— Ти нагодився вчасно.
Потрібні кадри позаріз!
Паняй у цех ковбасний.
Коли під маркою ковбас
Пішло суцільне сало,
То сірий іншої завив:
— Тебе роздерти мало!
Зухвало пирхнув Колобок:
— Дивися, не вдався.
Доріжки наші, бачу сам,
Віднині розійшлися.
Я не для того з дому втік,
Утер Зайчиську носа,
Щоб хамство отаке терпіть
Від кожного барбоса.

Привіт Вовчиці! — й покотився
У напрямі барлогу.
Там пасічник відпочивав —
Бурмило клишоногий.
— Що, на роботу? — пробурчав. —
Якраз і місце маю.
Ти пасіку постережи,
А я хоч подрімаю.
І — щоб без фокусів, дивись!
Ковтну, не встигнеш писнуть.
«Е е ж,— подумав Колобок,—
Ковтнеш, як раки свиснуть».
Та й викачавшись у меду,
Намазав воском п'яти
І покотився навпрошки
В Лисиччині пенати.
Завптахофермою руда
Лукаво підморгнула:
— Я вже про подвиги твої,
Козаче, дещо чула.
Мене перехитрити зась!
Але — не бійсь нічого:
Шукаю я собі давно
Помічника такого.
— А як обдуриш і з'їси?
— Що-що? Які дурниці!..
Чи я на тісто спокушусь,
Коли — навалом птиці! —
І з того дня наш мандрівник
Нікуди вже не рвався.
З начальством бувши на вась-вась,
Як в маслі сир, катався.

Гадаю, казочці оцій
Пора підвести риску.
Чому мандрує Колобок?
Бо певен: знайде Лиску.
Отож, щоб шлях перепинить
Бродячим торбохватам,
Потрібно накрутить хвости
І їхнім меценатам!

Григорій ЄЛИШЕВИЧ.

м. Суми.

ПЕРЧИНА

ЩО БУВАЄ ЗА ПУСТОЩІ

Повернувшись із дитсадка додому, Василько починає пустувати.

— А ти знаєш, що за пустощі може забрати міліція? — якось жартома запитала його мама.

— Знаю,— похнюпився Василько.

— Звідки? — здивувалась мама.

— У нашій групі найбільше пустує Павлик Смішко, так його завжди увечері, коли по нас приходять батьки, забирає з дитсадка міліціонер...

Віктор ТАРАСЕНКО.

ЗАГАДКИ ПЕРЧЕНЯТКА

Голова залізна
На дрючок залізла:
Стука, грюка, цюка...
Що воно за штука?

(Сокира)

Нум, уявім це
Мале полінце:
Сім дірок має,
Подуєш — грає.

(Сопілка)

Григорій ХРАПАЧ.

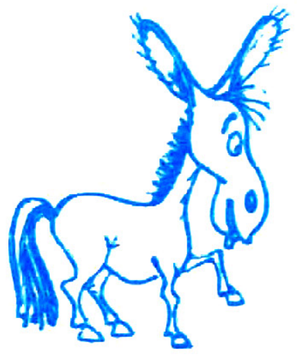

ЗАГУБИВ ОСЕЛ ПІДКОВУ

Якось в лісі випадково
Загубив осел підкову.
Загубив осел підкову
Та й бідкується щодня:
— Я у лісі випадково
Загубив одну підкову,
А тепер я без підкови
І не схожий на коня.

Три копита всі підбито,
Три підківки на копитах,
В бубон стежки знаменито
Три копита б'ють щодня.
І одне лише копито
В мене зовсім не підбито,
Й без підбитого копита
Я не схожий на коня.

Два карасики з озерця
Гомонять:
— Не край ти серця,
А спускайся до озерця
Й непідкований пливи.
У озерці і в болоті
В нас немає бегемотів,
Ти в озерці і в болоті
Бегемотиком живи.

Воронята із гніздечка
Кажуть:
— Лізь сюди й скраєчку
На гіллячці звий гніздечко,
Про підкову ти забудь.
Будем разом виростати,
На гіллячці разом гратись,
Навчимо тебе літати,
Коли крила відростуть.

А гадюка двометрова,
Що без ніг живе чудово,
Мов колода прездорова,
Виглядає із лози:
— Я без ніг жива-здорова
І прудка, хоч двометрова,
Зайвина — ота підкова,
На животику повзи.

Із сусідньої діброви
Дятел чув усі промови,
І маленькому ослові
Він поради не давав,
А в траві знайшов підкову
І раденькому ослові
Просто взяв оту підкову
Й до копита прикував.

Знов копита всі підбито,
Всі підківки на копитах,
В бубон стежки знаменито
Всі копита б'ють щодня.
Як же дятла не хвалити —
Майстер він талановитий!
Всі підковано копита,—
Схожий ослик на коня!

Олег ГОЛОВКО.

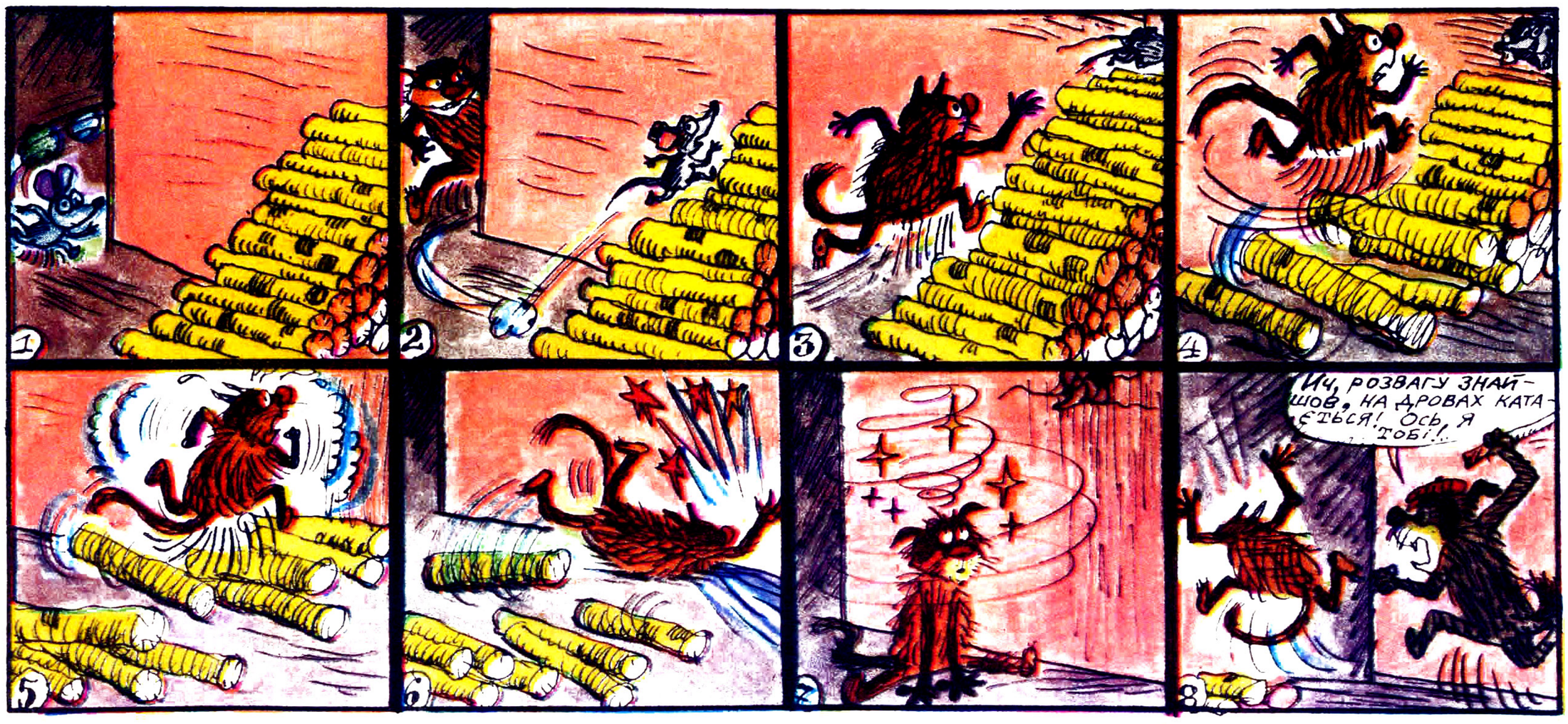

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Підгодовує.

ВІТАЄМО ЛАУРЕАТІВ!

ТРИЧІ ВЕТЕРАН

Коли людина досягає певних висот у майстерності і її популярність виходить за межі, приміром, рідного управління «Діпробум», то під час різних урочистостей прийнято настирливо нагадувати, що її — цю людину — викохав саме діпробумівський колектив. Щоб, значить, не забувала свого професійного коріння.

Якщо піти цим шляхом і сказати, що письменника-сатирика Івана Йосиповича Сочивця викохав рідний йому «Перець», то це, говорячи відверто, буде і так, і не зовсім так.

Бо коли Іван Сочивець чверть століття тому прийшов у редакцію «Перця», це вже був зрілий журналіст і літератор, за плечима в якого стелилися і воєнні шляхи-дороги, і чималий відтинок трудової путі. І все ж «Перець» зіграв у його житті дуже значну роль. Тут Іван Сочивець остаточно сформувався як сатирик, тут він набув практичного досвіду боротьби проти всілякого непотребу, якого, на жаль, усе ще вистачає у нашому житті-бутті. Чимало й «Перцеві» дав Іван Сочивець, багато років будучи відповідальним секретарем редакції,— конкретних ідей, оперативно втілених у конкретні матеріали журналу, гострих і злободенних фейлетонів, не кажучи вже про такі ж гострі та злободенні гумористи й сатиричні оповідання.

Із цих гумористок та оповідань уже склався не один десяток книжок — веселих і не дуже веселих, бо ж сатира, як відомо, жанр певною мірою хірургічний,— але позначених однаково високим рівнем авторського обдарування. Це підтверджено й цілком офіційно: щойно за дві останні книги — «Сватання на Борщагівці» та «Мохерова особа» — Іванові Сочивцю присуджено премію імені великого нашого сміхотворця Остапа Вишні.

Отже, тепер до Сочивцевого звання тричі ветерана — ветерана війни, ветерана праці і ветерана гумору (бо ж за кілька місяців він відзначить своє сімдесятиліття) — додалося ще й високе звання лауреата.

З чим палко й вітає Івана Йосиповича Сочивця рідний йому колектив перчан, який частково викохав лауреата, а частково викоханий і ним самим.

В. ЧЕПІГА.

Так йому й треба!

Є люди, яких природа наділила одразу багатьма талантами. Це про них кажуть: «І швець, і жнець, і на дуді грець».

Подолянин Василь Іванович Кравчук грає не тільки на дуді, а й на інших інструментах, та ще й усім охочим отой свій хист залюбки передає, очолюючи в старовинному Ізяславі на Хмельниччині музичну школу.

Грає та співає він і веселих, і сумних, і народні мелодії, й класику, а ще, окрім того усього,— і власні пісні, слова до яких, знову ж таки, придумує сам. За це його шанують і поважають, викликають на «біс» і відзначають: так, наприклад, року 1985-го Василь Кравчук став заслуженим працівником культури УРСР, а минулого року — лауреатом республіканської літературної премії імені Микити Годованця...

Стоп-стоп-стоп, це вже, здається, з іншої опери... Хоча ні, чому з іншої? Сказано ж: якщо вже є у людини божа іскра, то вона в будь-якім ділі себе покаже. Отак і Василь Кравчук показав себе неабияким мастаком не тільки у музиці та у лірриці, а й у таких непростих жанрах, як сатира і гумор, зокрема — байка. Тим-то дуже компетентна й страшенно сувора комісія, зібравшись у кінці минулого року в Кам'янці-Подільському — на батьківщині уславленого байкаря Микити Годованця,— інтенсивно поворушила мізками і після прискіпливого розгляду різних кандидатур вирішила: присудити премію, яка носить ім'я батька української радянської байки, не комусь іншому, а саме Василеві Кравчуку. Бо він своєю книжкою «За власним бажанням», видану минулого року за спільним бажанням автора і видавництва «Каменяр», ще раз переконливо довів, що езопівську мову опанував не згірше, ніж нотну грамоту.

Дізнавшись про це, Перець, разом з усім своїм редакційним колективом, не без задоволення вигукнув: «Ага! Так йому й треба!» — і тут же надіслав вітальну телеграму новоспеченому лауреатові. Тим більше, що в глибині душі десь вважає й себе трохи причетним до цієї приємної події: адже не один десяток байок Василя Кравчука уперше побачив світ саме на сторінках нашого журналу, а 1979 року вони вийшли окремою книжечкою в «Бібліотеці «Перця» під загальною назвою «Павук і Муха».

Від усього свого пекучого серця приєднуючись до поздоровлень, які надійшли на адресу Байкаря-86, Перець авторитетно заявляє, що Василь Кравчук здатен іще й не на таке. У цьому ви зможете самі пересвідчитись, прочитавши нову збірку його віршів, байок та мініатюр, яка вийде цього року у тій же таки «Бібліотеці «Перця». Хай вас не бентежить назва книжки — «Для нащадків»: сучасникам теж дозволяється (і навіть рекомендується!) уважно із нею ознайомитися. А ознайомившись та давши почитати всім близьким і друзям, акуратно поставити на поличку. Для нащадків!

Вас. ШУКАЙЛО.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

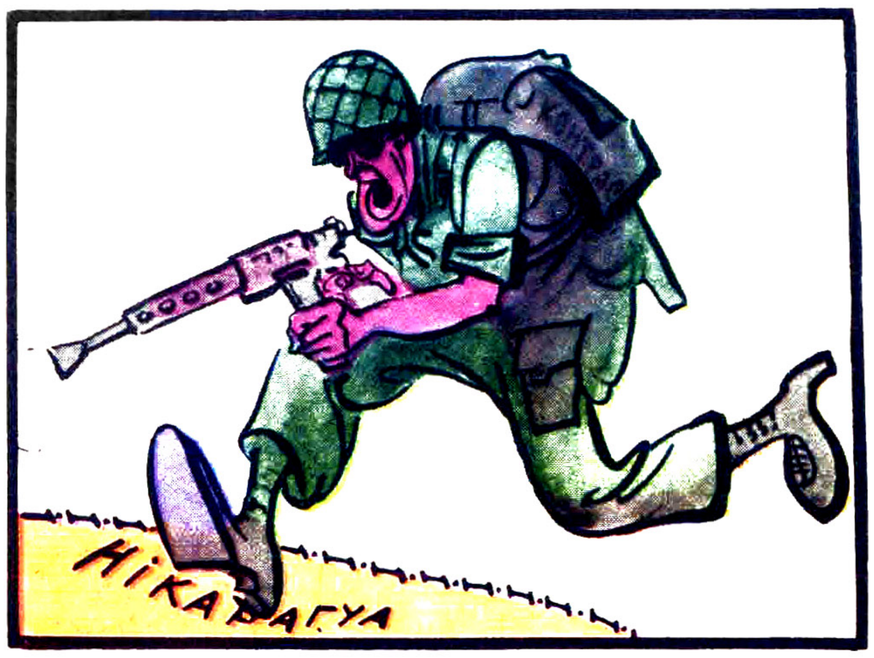

Солдат удачі...

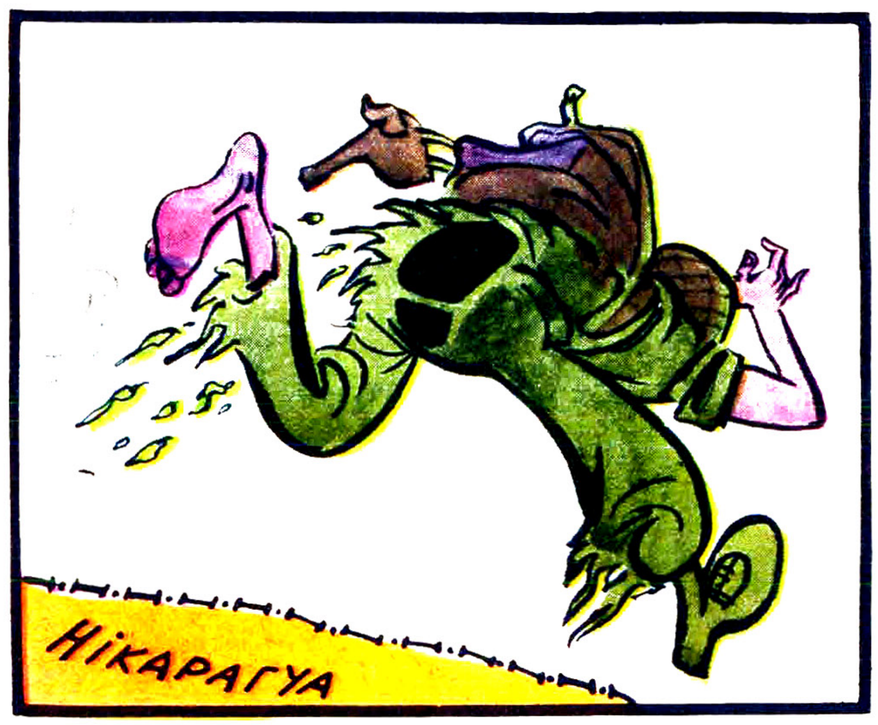

одержав здачі.

ЯК ТВОРЯТЬСЯ МІФИ

Старий газетний зубр, редактор тижневика «Тудей-Сюдей», ділиться своїм багатющим досвідом із молодим політичним оглядачем:

— Мій юний друже, головне у нашій праці — фантазія. Буденний факт ми повинні одягти у розкішні шати блискотливої думки. Затямте назавжди: в усіх політичних подіях слід шукати «радянську військову загрозу», «нові підступи Кремля» і «довгу руку Москви». Вам треба знаходити їх скрізь! І на верхівках неприступних пасм Кордильєрів, і на підводних базах, надійно прихованих від ока в допотопних бункерах Атлантиди...

— Атлантиди?! — витріщився газетний неофіт.

— Звичайно! Саме через оті бази її досі не знайдено! А Європа? Там, куди не кинь оком у натівський бінокль, скрізь побачиш російського ведмедя з базукою напоготові! Скажу більше: навіть на школярському глобусі нема жодної цятки, на яку не зазіхали б червоні стратеги.

— А якщо ота цятка — від мухи?

— Все одно — червоні агресори торохнуть по ній ракетою! Що б вони не робили, в усьому слід вбачати хитрий підступ. Приміром, що ви написали б про угоду між Москвою та Бонном щодо непорушності післявоєнних кордонів з обопільним зобов'язанням вирішувати усі суперечки виключно мирними засобами?

— Я написав би,— нерішуче озвався початкуючий оглядач,— що це важливий крок на шляху розрядки міжнародної напруги...

— Я так і знав! Ви ще хибуєте на примітивне мислення. А ось західнонімецький дипломат Г. Гуін визначив договір між ФРН та СРСР як «віху в експансіоністській політиці Росії щодо Європи». Він звинуватив кремлівських хитрунів у намірі створити «Велику Європу під своїм пануванням». Федеральний публіцист П. Венгер у книзі «Східна політика Німеччини. Західна політика Росії» вилаяв оту угоду і зазначив: «Нога інтервентів стоїть на нашому порозі». Премудрий професор Р. Куденгове-Каллергі у книзі «Світова держава — Європа» запевнив: «Росіяни прагнуть захопити Європу до Португалії включно». А ще були видані книги політологів «Вони прийдуть» П. Варкеніна, «На сніданок до Мюнхена» Д. Еріксона, «Червоне знамено над Бонном» Б. Вінтцека та інші. Загальна їх ідея: якщо ФРН «втратить пильність», російський чобіт хутко стане на Рейні. Ось як слід тлумачити міжнародні події! Але справжній шедевр вичавив із себе співробітник Центру досліджень зовнішньої політики Р. Вермон: «Після закінчення війни постійна мета СРСР полягає у тому, щоб досягти схвалення, освячення й утвердження в міжнародному аспекті своєї експансії у Середній Європі... Саме цим пояснюється кампанія, що її нав'язує Москва, за скликання загальноєвропейської наради з питань безпеки та співробітництва». Ну, то як, вражає?

— Приголомшує! — ошелешено визнав початкуючий політолог.

— Ет! — недбало махнув рукою редактор.— Це тільки незначний штрих до глобальних апетитів Кремля. От скажіть, чому Білий дім послідовно відкидає питання про обов'язкові економічні санкції проти режиму Преторії?

— Таж у ПАР вкорінилися філіали провідних фірм США — «Форд», «Мобіл», «ІТТ», «Крайслер», «Дженерал електрик»! А ще фірми Англії, ФРН, Бельгії, Японії...

— І усе — мимо! — переможно зазначив редактор.— Журнал «Нью Афрікен», що виходить в Англії, тлумачить проблему інакше: «Чого американці побоюються найбільше, так це очолюваної марксистським урядом незалежної Намібії по сусідству з іншою країною, де більш сильний марксистський уряд (Ангола — Ю. Я.) і з розташованою неподалік од третьої — Мозамбіку, а також посеред — Зімбабве, уряд якої викликає глибоку підозру. Відповідно до цього сценарію, захід втрачає свій контроль над Південною Африкою, ПАР стає жертвою марксистів, і в наслідку виникає свого роду радянська імперія...» І так — по всіх усюдах! За свідченням журналу «НАТО-ревю», «Норвегія може бути загарбана радянськими військами або в суботу, або під час відпусток». Японія? Цитую з журналу «Джапан куотерлі»: «Чиновники з Управління національної оборони... підкреслюють... ніби Радянський Союз тільки й чекає нагоди вдертися в Японію». Ні для кого не секрет, що в Індії лютує повінь, а на Австралію та Нову Зеландію впав червоний смог з радянської тундри. І таке становище — по всіх континентах...

— Як і на американських материках?

— Само собою! Ось свідоцтво газети «Вашінгтон пост», яка подарувала людству просто-таки зразок нічим не приборканої творчої фантазії: «Радянський Союз військовими заходами створив свій плацдарм у Центральній Америці... Російські офіцери, а не лише кубинці дають у Нікарагуа накази, які виконують озброєні росіянами партизани. Їхнє завдання — підкорити не тільки Сальвадор, але й Гватемалу, Гондурас та Коста-Ріку». Збагнули?

— Та ніби...

— Тоді й самі спробуйте викрити загарбницькі плани червоних щодо наймогутнішої країни вільного світу — США. Дерзайте! І більше фантазії! Не шкодуйте сірого гливчаку на розкішні квіти яскравої думки!

За годину ретельний початківець у джунглях глобальної політики слухняно рапортував фантастичним дописом:

«НАВАЛА ЗІ СХОДУ! Уже ні для кого не таємниця, що до катастрофічного землетрусу в Мексіці та несподіваних вибухів вулканів у Андах спричинилася підступна рука Москви, а не підземні ядерні вибухи в Неваді, як вважають деякі панікери. Але й це ще не все! Як стало відомо з вірогідних джерел, у Мексіці десантував мільйон російських партизанів, що замаскувалися під огидною личиною допитливих інтуристів. Зараз озброєні до зубів червоні командос скупчилися на кордонах Сполучених Штатів. Мета — раптовим наскоком захопити державний золотий запас у Форт-Ноксі, а також ущент зруйнувати нафтопромисли в Техасі і Каліфорнії, що вмить паралізує життя країни. А на крижаних просторах північної Гренландії сконцентровано 150 тисяч монгольської кінноти, у стратегічному задумі якої — навально вдертися в урядову округу Колумбія і враз захопити усі державні відомства, Пентагон та резиденцію ЦРУ в Ленглі. Уже точно відомо, що Білий дім вирішено перефарбувати в червоний колір. Емблемою загарбаної округи Колумбії стане копито коня Пржевальського. Кремль дав згоду на перейменування нашої столиці в місто Нью-Улан-Батор...»

— Досить! — гримнув редактор.— Ви що, учаділи? Хіба можна отак безсоромно й безтямно брехати?

— Але ж ви мене самі так учили! — ображено звів брови надто ретельний політолог.

Юрій ЯЧЕЙКІН.

Трудовий день Федька Гуски

Зустрів я недавно свого давнього товариша — Федю Гуску. Сумний він та невеселий. Питаю:

— Чого, Федю, на життя так невесело дивишся?

Сів біля мене Федя, плюнув через губу (по давній звичці) та сумно-пресумно:

— Ех, братішка, умов для праці немає, затирають нас, кожен тобі капость норовить підстроїти, бюром лякає, хуліганом узиває!

— ...Дома й то спокою тобі не дають,— казав далі Федя. — Прокинувся я вчора ранком, а мати ще снідати не зварила. І сказав я їй усього два слова: мовляв, мамашо, пора вам продукційність праці підвищити, пораєтесь біля печі років тридцять, а кваліфікації ні на копійку. А вона й скипіла:

— Тобі й їсти не слід би давати — бродиш, як барбос той,— як тебе в комсомолі тільки держать?

— Киньте,— кажу,— мамашо, бухтіти. Не розумієте потреб сьогоднішнього дня, то й не сікайтесь, і організації не чіпайте — у мене нагрузка. А не дасте снідати, сам у погріб піду й молока нап'юся. Мати за чаплію та в опозицію:

— Я тобі голову розвалю!

— І стало мені образливо, і подався я геть із хати. Іду собі вулицею, гульк — лежить проти двору баби Одарки собака — хвіст одкинула й очі заплющила.

Не інакше,— думаю,— як скажена, одвернись тільки, а вона тебе за ногу цап — і пропадай, Федько Гуска, не на фронті революції, а в оточенні мирному.

Думаю — вбити треба, поки людей не поколошкала. Узяв каменюку й ахнув її — так вона й не тріпонулася.

Як вибігла тут баба, як заголосить:

— Та чи вона тебе чіпала? За що ти собаку безневинну погубив, барбос ти іродський?

Підступив я до неї та на вухо:

— В ДПУ хочеш? Ти бачила, як вона очима водила та як хвіст одкинула? Та вона в тебе самасшедча!

А вона мені:

— Сам ти самасшедчий!

Досадно мені стало — як ти її переконаєш? — повернувся й пішов до сельбуду.

— Слиш, пацан,— питаю піонера,— в сельбуді хто є?

А воно мені:

— Який я тобі пацан?!

Взяв я його за гузир однією рукою, а другою за вухо.

— Так ти,— кажу,— отак на питання старої гвардії відповідаєш? Та ти знаєш, гнидо аліментарна, може, я за тебе страждав у революцію. Ех ти, зміна єрундова!

Та керуючою рукою по задниці його, по задниці... Верещить воно, пручається. Пустив я його, а самому досадно: зміни путящої немає!

Зайшов у сельбуд, а там сидить Пріся. Я до неї, як товариш, положив руки на груди й хотів побалакати про внутрішній стан нашої продукції, а вона як заверещить та від мене.

Тоді я їй:

— Ех ти, міщанка, наскрізь прогнивша, може, товариш на політичну тему хотів з тобою побалакати, а ти тікаєш. Міщанка ти!

Вийшов з сельбуду і світ мені не милий.

А тут назустріч суне піп, та в новій рясі. Не витримав я... плюнув на його рясу та голосом, повним пролетарської зневаги:

— Ех ти, опіум!

А він:

— Ви, товариш Федір Гуска, пообережніш, а то я за таку антирелігійну пропаганду жалітися буду.

А я йому:

— Цить, а то вмреш! За себе не ручаюсь...

І сумно мені, пресумно: опіум, так би мовити, і той огризається.

Іду повз крамницю, а там очищену виставлено — так я з горя й хильнув. Та й подумати так: ну, не питиму я, не питимеш ти, а там третій пити не схоче. Питаю я тебе: хто ж тоді питиме? А випустили: збиток видимий державі.

Не пригадую я після того нічого — не стільки від горілки, як од горя.

А на другий день на бюро мене. А за що? За віщо?

Федько подивився на мене, шукаючи співчуття.

— Та воно, бач, Федю, не добре-таки ти робиш,— промовив я.

Федько враз одсунувся од мене:

— Ах ти, угодовець! А ще товаришем звешся! Зачуха ти, а не товариш!

Я змовчав. Правду кажучи, боявся, щоб мій закадичний товариш Федір Гуска по вуху мене не дзенькнув.

Юрій ВУХНАЛЬ.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

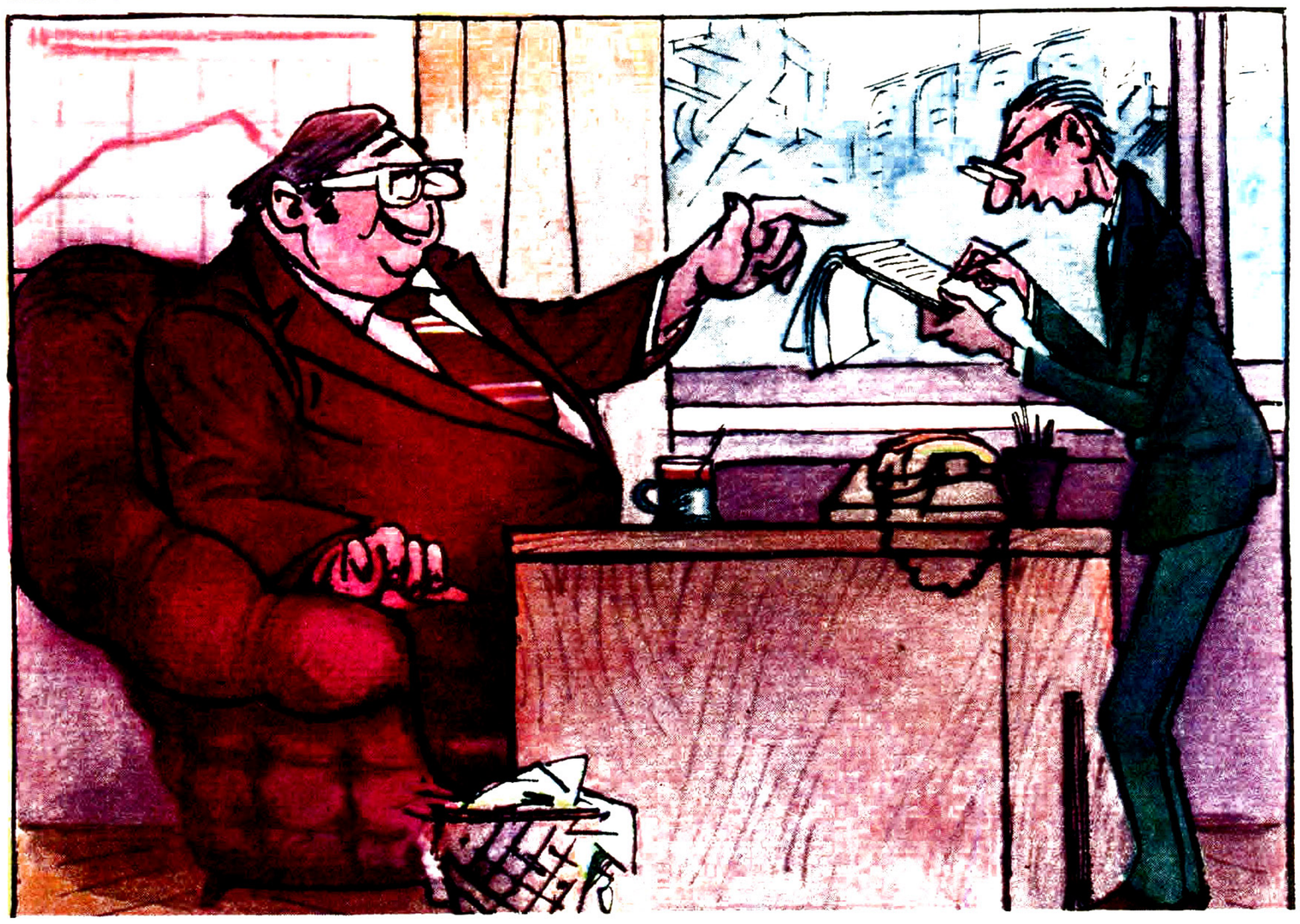

— Повставляйте у мою доповідь якомога більше сучасних слів, таких як перебудова, прискорення...

ГАРАЖ

ГУМОРЕСКА

Зустрів якось знайомого.

— Вигляд у тебе,— каже,— якийсь надто вже пом'ятий, стомлений.

— Гараж,— кажу,— здорово вимотує. Сам знаєш — то одне, то інше. Ось і вчора: ледь-ледь домовився з будівельниками, і то лише на пару днів. А роботи — хоч відбавляй. Завтра, наприклад: і перекриття треба закінчити, і оглядову яму спорудити, і вікна поставити.

— Вікна — це добре,— підхопив знайомий.

— А ще,— кажу,— невеличку слюсарну дільницю для ремонту автомобільних агрегатів думаю спорудити.

— Та ти що? — захоплено подивився на мене знайомий. — От дає!..

— І це ще не все,— хвалюся. — Верстат ще хочу токарний поставити. Мало що проточити знадобиться.

— Ну, брат, це ти вже зовсім розмахнувся! — все більше розпалювався знайомий. — Крім того,— захопився я розповіддю,— обов'язково змонтую механізацію. Монорельс, наприклад.

Знайомий тремтячою від хвилювання рукою добув з кишені носову хустинку і витер нею чоло, що вкрилося міріадами краплинок поту.

— А ще збираюся,— увійшов я в азарт,— обкласти стіну десь на півтора метри від підлоги кахельною плиткою і, звичайно ж, встановити умивальник.

Знайомий весь затремтів, як осиковий лист на вітрі.

— Зразковий буде гараж. Такого, напевне, ні в кого нема.

— Чого вже там,— кажу. — Звичайний гараж.

— Ну, не скажи,— заперечив знайомий. — От у мене, наприклад, та й у будь-кого з моїх знайомих, навіть близько нічого схожого нема. Поміг би й мені за давньою дружбою такий гараж спорудити... Ну, то як? — подивився він на мене з прихованою надією.

І тут до мене дійшло...

— Гараж,— кажу,— про який я тобі розповідаю, не мій. Державний. Для заводського транспорту будуємо...

Знайомий хотів було щось сказати, та так і застиг з розтуленим ротом.

Трохи оговтавшись, він окинув мене спопеляючим поглядом і, навіть не попрощавшись, пішов геть.

Аркадій ТОНДІЙ.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Не стій над душею, все одно її в мене немає!

На дрібні усмішки

ХТО ДОТЯГНЕ

— До дна, куме, до дна її, кляту, тягніть!

— Я то дотягну, а хто ж тоді мене дотягне на той кінець села?

Повідомив М. МЛОДЗЯНОВСЬКИЙ.
Ровенська область.

ШАНА

— Шанує вас зять?

— Ще й як! Вчора сказав, щоб і ноги моєї на порозі не було: мабуть, на руках до хати заноситиме.

Повідомив А. ПАСТЕРНАК.
м. Боярка
Київської області.

СЛУШНА ПОРАДА

Зайшов якось Гнат до Степана. Сім'я саме сідала до столу.

— Може й ти з нами пообідаєш, сусіде?

— Та, мабуть. Бо ж відмовлятись, кажуть люди, негарно.

— А ти не завжди слухай усе те, що люди кажуть! — порадив господар.

НЕ ДИВНО

— Куди це ви, сусідонько, так поспішаєте?

— Обід несу чоловікові.

— Таж він працює кухарем дієтичної їдальні.

— Так то воно так, але ж у нього хворий шлунок...

Повідомив Б. СЛЮСАР.
м. Світловодськ
Кіровоградської області.

НІКОЛИ

— Присядь, Іване, та перекуримо,— каже вахтер на прохідній своєму сусідові-токареві.

— Та що ви, Петровичу! У нас перекури тільки в робочий час. А вже зміна закінчилася... Мені ніколи.

Повідомив В. САДИЛЕНКО.
Дніпропетровська область.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

...на одному із Полінезійських островів сіють перець і нюхають тільки для того, щоб не захворіти усякими заразними хворобами.

...одне з найбільш цивілізованих племен Південної Америки — прямі нащадки інків — скасували смертну кару через повішення. Тепер, щоб покарати на смерть злочинця, пропускають його через так званий веселий стрій: сто з лишнім чоловік голосно регочуть, злочинець не витримує і вмирає.

...з того часу, як бразільські футбольні судді почали посипати «гірчичники» молотим перцем, хуліганства й грубощів на футбольному стадіоні поменшало у два і три десятих раза.

...жителі міста, що розташувалося поруч із фешенебельним курортом Монако, усім туристам, які відвідують їхні кав'ярні, домішують до кави червоний перець. Це настільки витверезливо впливає на туристів, що вони після цього відмовляються грати в «рулетку», відвідувати кабаре й інші пікантні заклади.

...в індійців племені сіу-джітсу гілка перцю, що вивішується над вігвамом, замінює томагавк. Цей символ означає, що плем'я сіу-джітсу — за мир і проти будь-якої війни.

...житель Бургундії, випивши склянку бургундського вина, довго і щиро сміється. Ця традиція у бургундців існує дуже давно. Як показали останні соціологічні дослідження, ще жодний бургундець за останніх півмільйона років не вмер від сміху. Всі, здебільшого, вмирають від вина.

...жителі острова Фіджі ніколи між собою не воювали. Цей секрет вчені пояснюють геніальним феноменом. Фіджійці завжди посміхаються один одному. Навіть у тому випадку, коли один одного ненавидять.

...на Україні часто замість суворої догани дають добрячого перцю. Кажуть, добра порція перцю дає більше, ніж вісім (мінімум) суворих догань.

Страшне перо не в гусака...

«Враховуючи, що в нашій шашличній заборонено продажу спиртного, а план не зменшився, ми вирішили повисити якість продукції. З цією цілью, проводимо закупку свинини у населення району і приготовляємо шашлики виключно з людського м'яса».

(З протоколу зборів).
Надіслав І. КУКОВИЦЯ.

«В приміщенні РБК відбудеться районний огляд вчителів».

Надіслав І. ГАЙДУК.

«В клубі відсутня актуальна наочна агітація, а висять лише лозунги застарілої давності».

(З акту перевірки).
Надіслав А. НАГУЛА.

ПОВСТАННЯ

Хоч на іменинах (іменинниця в даним разі — преса!) здебільша говориться про іменинника хороше,— та дозвольте на цей раз од уцього правила відступити.

Розкажу про випадок, коли одна представниця нашої преси такого хотіла натворити, що якби не загартованість у боях її редактора й співробітників, було б щось страшне.

Повстала одна газета. Проти кого?

Ні, слухайте краще, як було діло.

* * *

Була собі газетка... Може в Ромні, може в Лубнах, може в Конотопі, може на Донбасі... Це не важно де вона була. Її редагували, вона собі виходила, мала робкорів, мала сількорів і поволеньки завоювала собі читача... Любили її читачі, і влада місцева не без уваги її залишала: частенько присилала свої обіжники «для надрюкування...»

Що не тиждень — то й обіжник...

То виконком надішле свого обіжника з прописом редактореві:

«Виконком пропонує надрукувати на виднім місці...»

То земвідділ з таким самим прописом побалує газетку своїм циркуляром рядків на чотириста петиту.

А там, дивись, фінвідділ, статбюро, оно, здрав...

Редактор, маючи за своє завдання давати матеріал популярний і читабельний, довго викручувався, щоб як-небудь не загачувати свої газети отими циркулярами, давав їх скоротивши і спопуляризувавши, то в хроніці, то в окремих статтях на циркулярні теми...

Все було ніби гаразд...

Тільки ось помічати почав редактор, що влада місцева, зустрічаючись із ним якось так холоднувато з ним вітається, мало говорить, а іноді так і просто собі одвертається...

— Що,— думав собі редактор,— за штука така?

Думав і редагував далі...

Коли ось переказують редакторові, що фінвідділ дотацію затримав на газету.

Здивувався редактор...

За тиждень переказують:

— Вчора на партбюро парткому обговорювали справу про газету... Визнали, що газета нічого собі, та проте вона не той... Треба, щоб вона була той...

Сів редактор, узяв газету, розглядає, думає.

— Що за штука? Робкорів збільшується, сількорів збільшується, тираж росте, читачі задоволені, центр ставить за приклад масової газети, а тут...

Сильно задумався редактор...

І не помітив, як вислизнула з його рук газета... Вислизнула, стала перед редактором і сказала людським голосом:

— Не журись! Я їм зараз!

І в двері... Редактор за нею, схопив її, держить, питає:

— Куди ти?

А газета тремтить:

— Я їм покажу циркуляри! Загачувати мене отими, суконно-казьонними обіжниками! Дух живий у мені забивати! Я їм покажу «той»!.. Та вимажу всіх у друкарську фарбу, та...

Розлютувалася страшенно...

Насилу її редактор укоськав...

Просто бунт зчинила...

Втихомирив її редактор, і нікому про це ні слова...

Зрозумів редактор, в чім тут справа, й почав друкувати циркуляри...

Тепер все йде гаразд...

Читачі, щоправда, крутять носом, так зате в місцевого начальства газета на першім місці...

Їй і дотації, їй і подяки, їй усе...

А то такого було б, що не знати, чим би все воно кінчилось...

Остап ВИШНЯ.

Отакі вони, друзі!

Ви думаєте, ото приємно, коли до вас підкочується ота дата, що — з бубликом? Жив, жив собі, горя не знав — і раптом: «Драстуйте! Розпишіться в одержанні телеграми!»

«ВАШ ЮБИЛЕЙ МНЕ БЛИЗОК К СЕРДЦУ САТИРЕ НУЖНО БОЛЬШЕ ПЕРЦУ».

Отак, значить. Стараєшся-стараєшся свою перцездатність підвищувати, застосовуєш безвідвалку та іншу най-най-найпрогресивнішу агротехніку, щоб, значить, на своїх грядках якомога більший урожай отого гіркого овочу виростити,— і раптом, коли тобі вже шість десятків стукнуло, тобі кажуть: ану, нічого ото дідом прикидатися, за поперек хапатися і кректати,— більше перцю давай, бо аж-аж-аж як потрібно! І хто б, ви думали, каже? Свій-таки брат з Вільнюса, литовський сатиричний журнал «Шлуота», що по-наському означає «Мітла». Сама, значить, справитися не може з усим отим негативним, що подекуди іще часом нетипово трапляється,— то побільше перцю, каже, давай підкидай, бо невправка!

Тільки за одним листоношею зачинилися двері, як інший: «Привіт! Розпишіться...» Еге, знов послання! Та ще від кого: від самого Громовержця! Це так українською мовою перекладається назва естонського мого побратима — журналу «Піккер». **«Дуже приємно,**— пише він,— **тебе поздоровити та побажати тобі успіхів на шляхах перебудови!»**

Отакої. Ти собі думав, чи не пора б ото вже рапорт у відставку подавати — рибку вудити та мале Перченя бавити,— а тут тобі маєш: давай перебудовуйся!..

— Здрасьтє! Розпишіться...

«Чалкан», тобто «Кропива» з Киргизії. І цей тієї ж: **давай, знаходь нові гостродіючі засоби по викорінюванню та виполюванню...** А за ним «Вожик» («Їжак») з Білорусії: не шукай, пише, Перче, легкого життя, бо

«Нам лёгкасть по нутры нягожа,
Нам біць у цэль і акурат!
Цябе віншуе шчира
Вожык,
Твой кроўны і адданы брат».

А за ним — «Капкан» із Чувашії, марійський «Пачемиш» («Оса») з Йошкар-Оли, узбецький «Муштум», тобто «Кулак» із Ташкента... І всі — в одну дуду, як зговорилися: **перцю, перцю, перцю — гострішого, пекучішого, більше, більше, ще більше!!! Бо:**

«Мы заявляем от щирого сердца:
Нет приправы, друзья, лучше перца.
И если без перца готовят, тогда —
Бишбармак и борщ ерунда!
Нет без «Перца», тут вывод всем ясен,
Эпиграмм, фельетонов и басен,
И чем крепче наперчим мы их,
Тем ядреней и проза, и стих.
Так тебе, юбиляр,— «Перец» сам,—
Мы хэнэковский шлем наш салам!»

Оце так привітав мене башкирський колега «Хенек», що означає «Вила». А татарський «Чаян» («Скорпіон») висловився ще лаконічніше:

«Перчишь ты много лет подряд
Всех тех, кто нам противен.
Ты полон сил и в шестьдесят
Вполне ПЕРЕЦспективен».

Ну, от тобі, а ще побратим називається... І він туди ж. У перспективу, каже, дивися!

А закордонні друзі, думаєте, пощадили? На вік зважили? Еге! Чекай від них... З болгарським «Стършел»-ом, тобто «Шершнем», ми, здавалось би, вже такі близькі приятелі, такі вже нерозлийводи... Так ось послухайте, що пише цей приятель-нерозлийвода:

«На щастя, журнали не йдуть на пенсію в 60 літ. Я певен, що гумор і сатира ніколи (чуєте: н і к о л и! А господи, якого нема, де ж твоя справедливість?!. –ПЕРЕЦЬ) **не підуть на пенсію, тому бажаю тобі довгого і веселого життя, багато сміху, багато успіхів і багато читачів...»**

Нічого приємнішого для себе я не знайшов і в телеграмах із Бухареста від румунської «Урзіки» («Кропиви»), з Праги від чеського «Дикобраза», з Братіслави від словацького «Рогача». Усі — в один голос: **давай, Перче, перчи!**

Одна-розпроєдина телеграма тільки й утішила — цитую її повністю:

«КИЇВ ПЕРЕЦЬ ГАБРОВЦІ!»

І крапка. Тобто, навіть крапки немає... Ну, на габровців це схоже: вони народ економний, поклали собі таким чином — аби телеграма пішла, а про зміст, мовляв, адресат здогадається...

Здогадався. І, легко зітхнувши, беруся знову за свою зброю — дебелу мітлу та перечницю, в якій завжди тримаю порох сухим: вимітати, пекти, перчити... Чистоту наводити, значить. Бо ж не дадуть спокою!

Та й не треба. Бо якщо вже по щирості, то в архів і самому ще не хочеться. Бо роботи ще — ой-ой-ой! Бо час такий: молодий, гарячий, веселий. Розпрекрасний час! З ним — не зістаришся!

Отож — спасибі вам усім, дорогі побратими: і ті, що вже надіслали, і ті, що тільки на телеграф збираються йти, бо за аврально-прибиральними клопотами буває й заніколиться,— усім вам низький уклін, шчира дзякую, большое спасибо, много благодаря, бардзо дзенькую і так далі. За те, що пам'ятаєте, за те, що не даєте розкисати, підтримуєте, надихаєте. І у відповідь усім вам кажу, як сказав ото вперше ще шістдесят років тому:

— **І д у і п е р ч и т и м у!**

Ваш ПЕРЕЦЬ.

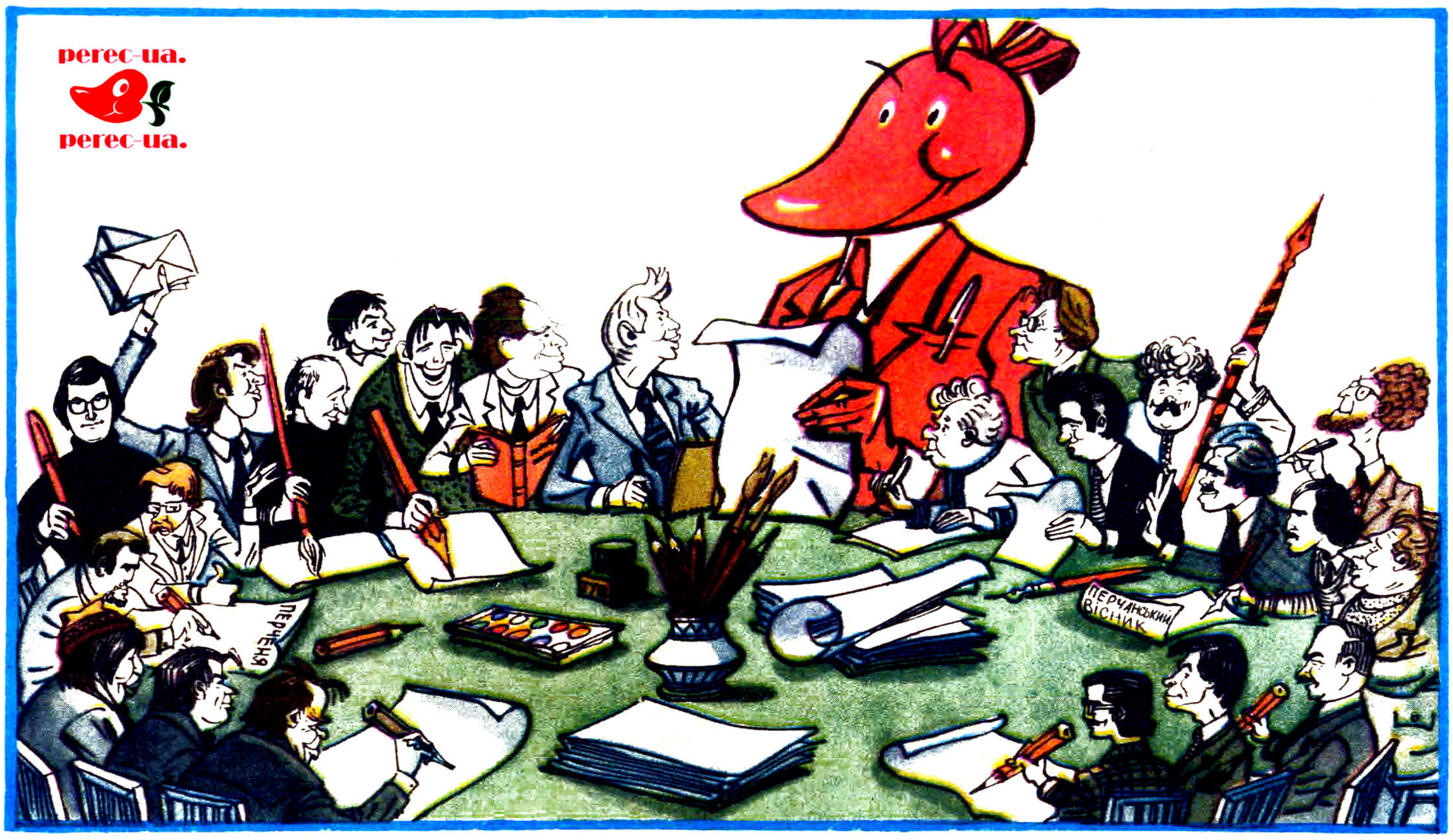

«Мені дуже шкода,— пише в листі до редакції монтажник з міста Жданова Андрій Проценко,— що я не знаю ваших фейлетоністів і карикатуристів у обличчя. Чи не могли б ви мені вислати фотографії А. Василенка, А. Арутюнянца, В. Зелінського. Хоч би глянути, які вони?..»

А ось лист з Полтави Івана Кулика: «Чому б вам за прикладом інших журналів не друкувати фотографії авторів, які виступають у «Перці»? Дуже б хотілося побачити їх хоча б на фото...»

Листів з подібними проханнями і пропозиціями чимало. Довелося Анатолію Арутюнянцу зробити, так би мовити, груповий портрет перчан, веселим об'єктивом зафіксувати один з робочих моментів розширеного засідання редколегії журналу, коли за редакційним столом зібрався майже весь наш творчий колектив для обговорення чергового номера «Перця». Справа наліво — художники В. Ширяєв, В. Чмирьов, А. Бордуніс, Ю. Северин, фейлетоніст М. Прудник, карикатурист І. Александрович, поет Д. Молякевич, письменник М. Білкун, члени редколегії Ю. Прокопенко, І. Сочивець, Ф. Маківчук, О. Чорногуз, фейлетоніст О. Круковець, художники В. Зелінський, О. Монастирський, В. Солонько, фейлетоністи В. Бондаренко, Ю. Іщенко, В. Бойко, художники А. Василенко, Р. Сахалтуєв, А. Арутюнянц, В. Гливенко.

На жаль, за браком місця та з інших об'єктивних причин чимало фейлетоністів і художників залишилися за кадром. Як і ті, без кого черговий номер «Перця» просто б не вийшов — це наші технічні й літературні редактори, працівники відділу листів, коректори, друкарки, поліграфісти і, звичайно, наш найактивніший актив — ви, шановні читачі.

Відсканував і опрацював
Олег Леськів
http://perec-ua.livejournal.com

СОІ — справжнє чудовисько. За американськими даними, на неї витрачено мінімум трильйон доларів, а за іншими даними — два трильйони доларів.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

(З газет).

НЕНАЖЕРА.

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393.

І СМІХ, І ГРІХ

ЖИТТЯ НА ПРИРОДІ

Для 22-річного ньюйорківця Боба Радмена 1986-й рік невдатним видався...

Облюбувавши Манхеттен — один із районів Нью-Йорка — Боб час од часу споруджував тут собі нове житло. Бувало, запрошував до себе й друзів на гостину, але за однієї умови: не шуміти й не курити. Бо не хотів привертати уваги до своєї оселі. Для цього навіть замасковував ті житла зеленою фарбою та гілляччям. І робив це так майстерно, що деякі з них по цілому рокові нікому в око не впадали. Сам же хазяїн їхній тримався подалі од цікавих, хоч дехто й дуже хотів (із службового, між іншим, обов'язку) познайомитися з ним.

Пояснюється це не скромністю і не відлюдькуватістю Бобовою, а зовсім іншим: свої житла він обладнував у центральному Манхеттенському парку, на деревах. А таке будівництво заборонено.

За вісім років Боб спорудив 13 таких притулків. І лише цього року, на тому нещасливому тринадцятому, працівникам парку вдалося його спіймати.

Між іншим, до такого життя Боба спонукував зовсім не потяг до екзотики: Боб — бездомний.

СЕКРЕТ ЗДОРОВ'Я

Хоча відомо, що в здоровому тілі — здоровий дух, ми, в даному разі, щодо духу нічого певного сказати не беремося, бо він (що теж відомо) іще й від настрою залежить. Що ж до тіла, то воно в робітників західнонімецької фірми Рейн-Рур-рорен, як можна судити, поздоровішало. Бо в них пробудився небувалий потяг до фізкультури та спорту.

Причина цього — проста. Почалося все одразу ж після того, як власники фірми попередили робітників, що влітку кожен третій із них буде звільнений, і що в першу чергу звільнятимуть слабких та хворих.

З того часу ніхто на здоров'я не скаржиться. А першим, кого звільнили через непотрібність, був заводський лікар.

І СМІХ, І ГРІХ

ПАРАГРАФ — ПОНАД УСЕ!..

Нічого смішного в цій історійці, звичайно, не було б, якби не одне...

Першого січня минулого року відійшов із життя один старий швейцарець, житель Женеви. Сталася ця сумна подія о четвертій годині ранку.

Прощаючись із цим світом, старенький, очевидно, не почував себе грішником перед державою, бо прибутковий податок за рік, який тільки-но закінчився, сплатив.

А в чиновників — своя думка щодо цього. Отож податкове управління Женеви зажадало од родичів покійного, щоб ті сплатили податок і за 1986 рік. Не за весь, звичайно, а за тих чотири години, які він прожив після Нового року. Це — близько дванадцяти копійок, як на наші гроші.

Головний редактор О. ЧОРНОГУЗ.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ (головний художник), Ф. МАКІВЧУК, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

Журнал «Перец» № 2 (1236)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 18.12.86. Підписано до друку 05.01.87. БФ 36010. 70×108/8. Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2 204 500 прим. Зам. 06512.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА» © Журнал «Перець» 1987 р. Видається з січня 1927 року. Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції: **252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 441-82-14, 441-89-37, 441-89-38.**
Адрес редакции: **252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.**
Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються. Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

ПЕРЕЦЬ
№ 2 (1236)

СІЧЕНЬ
1987